

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI WORLD

The Guidelines for Educational Institution Management in BANI WORLD

นพณัฐ เจริญพูล

วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บทคัดย่อ

ในยุคสมัยที่โลกของมนุษย์กำลังเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนภายใต้บริบทของ "BANI WORLD" ซึ่งหมายถึง โลกที่เปราะบาง (Brittle), วิตกกังวล (Anxious), ไม่เป็นเส้นตรง (Nonlinear) และเข้าใจยาก (Incomprehensible) สภาวะดังกล่าวส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม รวมถึงการจัดการศึกษาจึงต้องเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลาย เช่น การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงของความต้องการของตลาดแรงงาน และการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของผู้เรียน สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการศึกษา โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอพรณาคความตามผลการศึกษารูปได้ว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI WORLD ประกอบด้วย 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะมโนภาพและความคิดรวบยอด 2) ทักษะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) บุคลากรทักษะยืดหยุ่นในการทำงาน 4) ทักษะปรับตัวและจัดการตนเอง 5) ทักษะเทคนิควิธีการทำงาน เป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้สามารถเผชิญกับความท้าทายในยุค BANI WORLD ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาบริบทของตนเองให้เหมาะสม ทั้ง 3 ประการ ได้แก่ 1) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 2) หลักสูตรไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดทักษะและความรู้ในการใช้ ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการศึกษาและทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่

คำสำคัญ: แนวทางการบริหารสถานศึกษา, BANI WORLD

Abstract

In today's world, we're facing rapid and complex changes under what's known as the "BANI World"—one that is Brittle, Anxious, Nonlinear, and Incomprehensible. These affect every part of society, including education. The education currently faces a variety of

challenges such as fast-moving technologies, shifting labor-market needs, and evolving student behaviors. Therefore, educational institutions must adapt to create flexible learning environments that meet each student’s individual needs. In this study, we reviewed related documents and research on school administration and educational management, analyzed their content, and summarized our findings that the approaches to school administration in the BANI World consist of five key skills: 1) Conceptual Thinking and Abstraction, 2) Interpersonal Relationship Building, 3) Workforce Flexibility, 4) Adaptability and Self-Management and 5) Technical and Methodological Skills. These five skills are essential for preparing learners to effectively face the challenges of the BANI World. Accordingly, school principals must adapt and develop their own in three critical areas: 1) educational inequality, 2) curricula that fail to meet labor-market needs, and 3) teachers and educational staff lacking the necessary skills and knowledge. These issues undermine the quality of education and keep learners from reaching their full potential.

Keywords: School Administration Approaches; BANI World; BANI WORLD

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนและรวดเร็วอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ในช่วงแรก แนวคิด "VUCA World" ได้ถูกนำมาใช้อธิบายถึงลักษณะของโลกที่เต็มไปด้วยความผันผวน (Volatility), ความไม่แน่นอน (Uncertainty), ความซับซ้อน (Complexity), และความคลุมเครือ (Ambiguity) (MindSpring, 2022). อย่างไรก็ตาม เมื่อบริบทของโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และความผันผวนทางเศรษฐกิจและสังคมที่ทวีความรุนแรงขึ้น ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ที่สามารถอธิบายสภาวะโลกปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น นั่นคือ "BANI World" ซึ่งย่อมาจาก ความเปราะบาง (Brittle), ความวิตกกังวล (Anxious), ความไม่เป็นเส้นตรง (Nonlinear), และความเข้าใจยาก (Incomprehensible) (Cascio, 2020).

การเปลี่ยนผ่านจากยุค VUCA สู่ยุค BANI สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายที่แตกต่างและซับซ้อนยิ่งขึ้น (Coach For Goal, มปป.). บริบทของยุค BANI WORLD ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการศึกษา (บริษัท อักษร เอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน), 2566). สถานศึกษาในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงลักษณะเฉพาะของยุคนี้ เพื่อปรับแนวทางการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความท้าทายและสร้างความพร้อมให้กับผู้เรียนและบุคลากร

ทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562). การบริหารสถานศึกษาในยุค BANI WORLD จึงมี
อาจใช้แนวทางการบริหารแบบเดิมได้อีกต่อไป (จิราเจต วิเศษดอนหวาย, 2567).

ผู้นำทางการศึกษาเพื่อความอยู่รอดและเติบโตในยุค BANI World จะเป็นประโยชน์ต่อผู้นำทาง
การศึกษาและผู้เกี่ยวข้องได้น่าอึ้งค์ความรู้จากการศึกษานี้ไปใช้ในการพัฒนา เตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะ
ของผู้นำทางการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน รวมถึงในอนาคตเพื่อ
พัฒนาการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป (ชูขวัญ รัตนพอทักษ์ธาดา
และ ประทุมทอง ไตรรัตน์, 2566)

แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI WORLD

ยุค BANI WORLD

โลกแบบ BANI หรือ BANI WORLD เป็นแนวคิดของ Jamais Cascio นักมานุษยวิทยาชาว
อเมริกาที่ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ โลกแบบ BANI จึงเป็นมากกว่าการอธิบายโลกทางกายภาพแบบ VUCA
แต่ช่วยให้เรามองเห็นโลกที่กระทบต่ออารมณ์ของผู้คนด้วย เช่น ความหดหู่ ความเครียด ความกังวล ความ
สับสน ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารมองเห็นภาพรวมในการจัดการอย่างรอบด้านโลกแบบ BANI ประกอบไปด้วย

เปราะบาง (B-Brittle) ระบบต่างๆ ที่ดูเหมือนจะมั่นคงแข็งแรง กลับมีความเปราะบางและสามารถ
ล่มสลายได้ง่ายเมื่อเผชิญกับปัจจัยภายนอกที่ไม่คาดคิด เช่น วิกฤตการณ์ในห่วงโซ่อุปทานในช่วงการแพร่
ระบาดของ COVID-19 การรับมือกับความเปราะบางต้องอาศัยความยืดหยุ่น การมีแผนสำรอง และการ
กระจายความเสี่ยง

วิตกกังวล (A-Anxious) ความไม่แน่นอนและความซับซ้อนของโลก ทำให้ผู้คนรู้สึกวิตกกังวลและ
ไม่มั่นคง ข้อมูลข่าวสารที่ท่วมท้นและข่าวปลอมที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ยิ่งเพิ่มความวิตกกังวล การรับมือ
กับความวิตกกังวลต้องอาศัยความเข้าใจตนเอง การมีสติ และการจัดการอารมณ์

ไม่เป็นเส้นตรง (N-Nonlinear) ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลไม่เป็นเส้นตรง ทำให้ยากต่อการ
คาดการณ์ผลลัพธ์ การกระทำเล็ก ๆ อาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ยิ่งใหญ่เกินคาด หรือการกระทำที่ตั้งใจอาจนำไปสู่
ผลลัพธ์ที่ตรงกันข้าม การรับมือกับความไม่เป็นเส้นตรงต้องอาศัยความยืดหยุ่นในการปรับตัว การทำงานเป็น
ทีม และการทดลองเพื่อเรียนรู้

เข้าใจยาก (I-Incomprehensible) ข้อมูลข่าวสารที่มากมายมหาศาล ทำให้ยากต่อการแยกแยะ
ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ ความซับซ้อนของระบบต่างๆ ทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจและคาดการณ์
สิ่งที่เกิดขึ้น การรับมือกับความเข้าใจยากต้องอาศัยการใช้เทคโนโลยี การวิเคราะห์ข้อมูล และการทำงาน
ร่วมกันกับผู้เชี่ยวชาญ

สถานศึกษานับว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมืองประเทศ ผู้บริหารต้องบริหารและกำกับทิศทางให้กับองค์กรเนื่องจากการบริหารงานในโลกที่เต็มไปด้วยความเปราะบาง และ วิตกกังวลทั้งในระดับผู้บริหารและผูปฏิบัติกร รวมถึงเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ดังนั้นผู้บริหาร จำเป็นต้อง สร้างความสมดุลของสองด้าน คือ ความสมดุลด้านทิศทางองค์กร ระหว่าง Growth (การเติบโต) และ Stability (ความมีเสถียรภาพ) เพื่อให้องค์กรสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาวความสมดุลด้านคน ระหว่าง Productivity (ผลผลิต) และ Engagement (คน) เพื่อให้สามารถบริหารจัดการบุคลากรที่เป็นกำลัง สำคัญ ดังนั้นผู้นำทางการศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะต่างๆที่จะนำพาให้หน่วยงานหรือ องค์กร ทางการศึกษามุ่งไปสู่ความสำเร็จ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างมีคุณภาพ (อนิรุทธิ์ ตูลสุข, 2566) ความเชื่อมโยงของผู้บริหารสถานศึกษายุค BANI WORLD (วริยาพัชร วรภัทร์สรกุล ,2566)

ผู้บริหารในยุค BANI WORLD จำเป็นต้องเป็นผู้นำที่เก่งรอบด้านมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับทีมงานได้การพัฒนาคุณสมบัติ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้นำสามารถนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จในยุคที่เต็มไปด้วยความท้าทายนี้ได้ซึ่งเหตุผล ที่ผู้นำในยุค BANI WORLD ต้องมีคุณสมบัติเหล่านี้เพราะ 1) ความไม่แน่นอนของคุณสมบัติต่างๆเช่นความยืดหยุ่น ความสามารถในการปรับตัวกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ความซับซ้อนความสามารถ ในความคิดสร้างสรรค์จะช่วยให้ผู้นำสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่ซับซ้อนและหาทางออกที่ดีที่สุดและ 3) การเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการปรับตัวจะช่วยให้ผู้นำสามารถนำพาองค์กรก้าวผ่านการ เปลี่ยนแปลงต่างๆไปได้ (พระมหาบันเจตรัตริจิตโต ,2567)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายหลัก คือ “สร้างหลักประกันการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุม และเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต” สิ่งสำคัญที่จะทำให้งานขับเคลื่อนและบรรลุ เป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ การรู้จักบทบาทของนโยบายการจัดการศึกษา ทั้งในเรื่ององค์กร (Organization) และการทำงาน (Function) ซึ่งหากไม่รู้ หรือไม่เข้าใจการขับเคลื่อนก็จะไม่สัมฤทธิ์ผล ซึ่งการ ขับเคลื่อนทุกนโยบายมีเพียงเป้าหมายเดียวคือ เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพผู้เรียนและเยาวชน เป็นสำคัญ (อรรถพล สังขวาสี ,2565)

สรุปได้ว่า ผู้บริหาร หรือผู้นำในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะที่มีความสามารถรอบด้านทั้งยังต้อง ปรับตัวให้สามารถเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และทั้งยังรับผิดชอบต่อความสำเร็จของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความสมดุล เติบโต และเกิดเสถียรภาพทุก ๆ มิติ

การบริหารสถานศึกษาในยุค BANI WORLD

แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI WORLD วิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก สามารถสังเคราะห์แนวทางมีรายละเอียดประกอบด้วย 9 แนวทาง 27 วิธีดำเนินการ ดังนี้ (คมจิรวรวิทย์ เรื่องฤทธิ์ และคณะ ,2568)

ทักษะมโนภาพและความคิดรวบยอด ประกอบด้วย 2 แนวทาง 6 วิธีดำเนินการ ดังนี้

แนวทางที่ 1 พัฒนาการมองภาพรวมของภารกิจ กิจกรรมงานต่าง ๆ และทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างเชื่อมโยงถึงกัน ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาบริบทเชิงพื้นที่ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือภายในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกันโดยมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การบริหารงาน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจภาระหน้าที่ อำนาจบทบาทของตนตามระเบียบกฎหมาย และความคาดหวังของสังคม

แนวทางที่ 2 พัฒนาการจัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และการปฏิบัติงานกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจยึดอนาคตภาพขององค์กรที่คาดหวัง และวางแผนดำเนินการสู่แผนงานให้สอดคล้องชัดเจน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาปรับโครงสร้างองค์กรที่กระจายอำนาจตัดสินใจ มีความคล่องตัว และเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก 3) ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมอบรมสัมมนา Up skill พัฒนาศักยภาพตนเองในการจัดการรับมือกับปัญหา จัดการความเสี่ยงในองค์กร

ทักษะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประกอบด้วย 2 แนวทาง 6 วิธีดำเนินการ ดังนี้

แนวทางที่ 3 พัฒนาการสร้างเครือข่ายเพื่อร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในองค์กรร่วมกันสร้างภาคีเครือข่ายอย่างหลากหลาย โดยสร้างโอกาสความร่วมมือแก่หน่วยงานภายนอกกับองค์กร 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในองค์กรร่วมกันประสานงานกับเครือข่ายต่าง ๆ ให้เห็นถึงความสำคัญและผลประโยชน์ร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษายึดหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ ประชาสัมพันธ์ผลความสำเร็จของภารกิจสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคม

แนวทางที่ 4 พัฒนาการจัดการความขัดแย้ง บนพื้นฐานการยอมรับความหลากหลายในองค์กร ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารองค์กรโดยยึดหลักประชาธิปไตย ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง มีความยุติธรรมในการพิจารณาเพื่อให้บุคลากรเกิดความรู้สึก 2) ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความเข้าอกเข้าใจรับฟังปัญหา แสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง ขจัดความขัดแย้งในองค์กรได้ทันที่ และส่งเสริมการดูแลสุขภาพใจของนักเรียนและบุคลากร 3) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมองค์กรการทำงานเป็นทีมแบบร่วมมือร่วมพลังมากกว่าการแข่งขัน ปลูกฝังอัตลักษณ์ค่านิยมองค์กรแก่นักเรียนและ

บุคลากรทักษะยืดหยุ่นในการทำงาน ประกอบด้วย 2 แนวทาง 6 วิธีดำเนินการ ดังนี้

แนวทางที่ 5 พัฒนาการทำงานด้วยความยืดหยุ่น เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมยอมรับการเปลี่ยนแปลงโดยจัดกิจกรรมให้บุคลากรเรียนรู้ทดลองวิธีการใหม่ ๆ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในองค์กรมีทัศนคติที่เชื่อว่าเปลี่ยนแปลงนำไปสู่สิ่งที่ดีขึ้นจัดทำแผนกลยุทธ์ที่มีความยืดหยุ่นคล่องตัวตามสถานการณ์ที่คาดเดาได้ยาก โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC 3) ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน

แนวทางที่ 6 พัฒนาการสร้างสรรค์ผลงาน เปิดรับนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างของการเปิดรับนวัตกรรมโดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการอำนวยความสะดวกและบริหารจัดการในองค์กรในทุกมิติ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์ เวลา หรือสิ่งจำเป็นอื่นใดที่บุคลากรจำเป็นต้องใช้ในการดำเนินภารกิจต่าง ๆ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในองค์กรตั้งเป้าหมายเพิ่มขีดจำกัดในการสร้างสื่อนวัตกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างท้าทายความสามารถผ่านข้อตกลงในการพัฒนางาน (Performance Agreement : PA)

ทักษะปรับตัวและจัดการตนเอง ประกอบด้วย 2 แนวทาง 6 วิธีดำเนินการ ดังนี้

แนวทางที่ 7 พัฒนาการปรับตัวจัดการตนเองอย่างเท่าทันสถานการณ์ ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงผ่านการติดตามสถานการณ์ นโยบาย หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็วและใกล้ชิด 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในองค์กรร่วมกันจัดทำแผนเผชิญเหตุที่ไม่คาดคิด และปฏิบัติตามแนวทางที่วางไว้อย่างเคร่งครัดเมื่อเกิดเหตุการณ์ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในองค์กรที่เกี่ยวข้องฝึกอบรมพัฒนาตนเองในการคิดวิเคราะห์ วางแผน และบริหารความเปลี่ยนแปลง

แนวทางที่ 8 พัฒนาการคลองตน และการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎหมาย ประกอบด้วยวิธีดำเนินการดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาฝึกฝนการควบคุมตนเอง จัดการอารมณ์ และการสื่อสารแสดงออกต่อบุคคลอื่นอย่างเหมาะสมและน่าเคารพ 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ ยุติธรรม ยึดหลักธรรมาภิบาลระเบียบกฎหมายในการดำเนินภารกิจเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่บุคลากรและสังคมภายนอก 3) ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในองค์กร นักเรียน และสังคมในด้านความประพฤติปฏิบัติตนต่อครอบครัว และการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

ทักษะเทคนิควิธีการทำงาน ประกอบด้วย 1 แนวทาง 3 วิธีดำเนินการ ดังนี้

แนวทางที่ 9 พัฒนาการทำงานแบบมีส่วนร่วมสู่ความยั่งยืนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารองค์กรเพื่อสร้างความร่วมมือและสร้างความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนได้เหมาะสมและหลากหลาย โดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงผู้คนได้ง่าย

และทั่วถึงอย่างรวดเร็ว 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการจัดการเรียนรู้ และมีแนวทางการนิเทศ ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะพีดีแบค (Feedback) อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะของครูและบุคลากรในทุก ๆ ด้าน 3) เปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน เพื่อการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุค BANI WORLD โดยเน้นผู้บริหารต้องปรับตัวและส่งเสริมสุขภาวะของบุคลากรและนักเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารยุคใหม่ควรมีทักษะหลากหลาย เช่น การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำสถานศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนาบุคลากร และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กร อันจะนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การปรับตัวเพื่อรับมือในยุค BANI World

เมื่อยุค BANI WORLD เริ่มขึ้นแล้วมนุษย์ไม่สามารถที่จะปฏิเสธได้จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการรับมือ โดยสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กล่าวถึงการรับมือไว้ดังต่อไปนี้ ทักษะต่างๆ เช่น การสื่อสาร ความรู้ทางการเงิน การแก้ปัญหา และอื่นๆ จะช่วยให้เขาเกิดการเตรียมพร้อมที่ดีที่สุด ซึ่งทักษะและไหวพริบทางธุรกิจที่ช่วยเราในแต่ละสถานการณ์ของโลก BANI ได้แก่ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา ,2562)

1) รับมือความเปราะบาง (Brittle) ด้วยความยืดหยุ่นทางจิตใจ (Mental Resilience) หรือการพาจิตใจกลับมาสู่จุดสมดุล การยืนหยัดจากความล้มเหลว เพื่อลุกจากความล้มเหลว และการปรับตัว (Adaptability) ผู้บริหารต้องรับรู้และเข้าใจว่าความไม่แน่นอนเป็นสิ่งที่ควบคุมไม่ได้ และพวกเขาต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น และมีความยืดหยุ่นเมื่อสิ่งต่าง ๆ

2) เอาชนะความวิตกกังวล (Anxious) ด้วยความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) สติ (Mindfulness) และความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional intelligence) การมีความเข้าใจและการมีสติเมื่อเผชิญหน้ากับสถานการณ์ตลอดจนทักษะการฟังและการจัดการอารมณ์ จะมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ จนสามารถคลายความกังวลลงไปได้ เช่น การระบาดของ COVID-19 จะนำมาซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้คนมากขึ้น และเป็นสิ่งที่สำคัญที่ผู้นำต้องมี

3) แก้ไขการคาดเดายาก (Nonlinearity) ดูบริบทสถานการณ์ที่รายล้อมเพื่อปรับตัว (Putting change into context) และมีความคล่องตัว (Being agile) ผู้บริหารที่มีความคล่องตัวเป็นสิ่งที่จำเป็นมากในโลกยุคนี้และต้องประเมินบริบทพร้อมปรับตัว ให้สามารถก้าวผ่านและเดินทางต่อไปได้

4) ความไม่เข้าใจ (Incomprehensibility) สามารถแก้ไขได้ด้วยความโปร่งใส (Transparency) สัญชาตญาณ (Intuition) และการรับความเสี่ยง (Risk-taking) การสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาเกี่ยวกับปัญหา

และความท้าทายที่เกิดขึ้น การแบ่งปันข้อมูลอย่างโปร่งใสให้กับทีมผู้ปฏิบัติงานจะช่วยเพิ่มความมั่นใจในการดำเนินงานท่ามกลางความโกลาหลของโลกที่เราไม่สามารถควบคุมและเข้าใจได้ทั้งหมด

สรุปได้ว่า แนวทางการรับมือกับยุค BANI WORLD ที่เน้นความจำเป็นในการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย โดยเฉพาะความยืดหยุ่นทางจิตใจเพื่อรับมือความเปราะบาง ความเห็นอกเห็นใจ สติ และความฉลาดทางอารมณ์เพื่อเอาชนะความวิตกกังวล การปรับตัวตามบริบทและความคล่องตัวเพื่อแก้ไขความไม่แน่นอน และความโปร่งใส การพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยให้คุณและองค์กรสามารถเตรียมพร้อมและก้าวข้ามความท้าทายในโลกยุคใหม่นี้ได้

สรุป

ยุค BANI World นำเสนอสถานะโลกที่ซับซ้อนและส่งผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้คนอย่างลึกซึ้ง นอกเหนือจากความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือแบบ VUCA แล้ว BANI World ยังเน้นถึงความเปราะบางของระบบที่อาจล่มสลายง่าย ความรู้สึกวิตกกังวลและความไม่มั่นคงที่แพร่หลาย ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลที่ไม่เป็นเส้นตรง และความยากลำบากในการทำความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของผู้บริหารหรือผู้นำองค์กรที่ต้องนำพาองค์กรให้ก้าวข้ามความไม่แน่นอน สร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตและความมีเสถียรภาพ รวมถึงการบริหารจัดการบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ท่ามกลางความเปราะบางและความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน

ผู้บริหาร หรือผู้นำในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะที่มีความสามารถรอบด้านทั้งยังต้องปรับตัวให้สามารถเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และทั้งยังรับผิดชอบต่อความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความสมดุล เติบโต และเกิดเสถียรภาพทุก ๆ มิติ โดยเน้นผู้บริหารต้องปรับตัวและส่งเสริมสุขภาวะของบุคลากรและนักเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารยุคใหม่ควรมีทักษะหลากหลาย เช่น การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำสถานศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนาบุคลากร และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กร อันจะนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แนวทางการรับมือกับยุค BANI WORLD ที่เน้นความจำเป็นในการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย โดยเฉพาะความยืดหยุ่นทางจิตใจเพื่อรับมือความเปราะบาง ความเห็นอกเห็นใจ สติ และความฉลาดทางอารมณ์เพื่อเอาชนะความวิตกกังวล การปรับตัวตามบริบทและความคล่องตัวเพื่อแก้ไขความไม่แน่นอน และความโปร่งใส การพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยให้คุณและองค์กรสามารถเตรียมพร้อมและก้าวข้ามความท้าทายในโลกยุคใหม่นี้ได้

เอกสารอ้างอิง

- คมจิรวรวิทธิ์ เรื่องฤทธิ์ และคณะ. (2568). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกโกลาหล BANI WORLDสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล. วารสารสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, 15(1), 1-16.
<https://so06.tcithaijo.org/index.php/GRAURU/article/view/279485>
- จิราเจต วิเศษดอนหวาย.. (2565ข). EDUCA เรื่อง ลาก่อน VUCA มาแล้ว BANI ชวนผอ.ปรับตัว และโรงเรียนให้ทันการเปลี่ยนแปลง. <https://educathai.com/>
- ชูขวัญ รัตนพอทักษธาตา และ ประทุมทอง ไตรรัตน์. (2566). สมรรถนะของผู้นำทางการศึกษาเพื่อการอยู่รอดและเติบโตในยุค BANI World. วารสารแปซิฟิกของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียแปซิฟิก, 9(1), 17-28. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pacific/article/view/263622>
- ฐิติยา จันทาและสุนทรี วรรณไพเราะ. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุค BANI WORLD. วารสารปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, 3(2), 18-30. <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dpssj/article/view/3209>
- บริษัท อักษร เอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน). (2566). สรุปล้ำรู้ตามทันโลกอนาคตการศึกษา ep.27 BANI World เรื่องของ “โลก” ที่ท้าทายการศึกษา -Aksorn. <https://www.aksorn.com/ac1-lf1-bani-world>
- พระมหาบันเจตรัตนจิตโต. (2567). แนวทางการเสริมสร้างทักษะของผู้นำในการจัดการองค์กรยุคBANI WORLDตามหลักพละ 4. ระบบนิเวศการเรียนรู้และปัญญา, 2(2), 1-11. https://so13.tci-thaijo.org/index.php/j_ecosystem_wisdom/article/view/1027/641
- วริยาพัชร วรรณศรีสรกุล. (2566). กระบวนการคิดแบบโยนิโสมนสิการกับการเสริมสร้างทักษะ การจัดการองค์กรของผู้บริหารสถานศึกษา ยุค BANI World. วารสารปราชญ์ประชาคม, 1(5), 48-62. https://so12.tci-thaijo.org/index.php/watmahasawat_jsc/article/view/716
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อรรถพล สังขวาสี. (2565). ปลัด ศธ.ชี้โลกเข้าสู่ยุค BANI WORLDรวมความปั่นป่วนไว้ทั้งหมดกระทบการศึกษาโดยตรง มอบนโยบายรับมือ อุดเรียนรู้ถดถอย. ไทยโพสต์ออนไลน์. <https://www.thaipost.net/education-news/255668/>
- Cascio, J. (2020, March 27). Facing the Age of Chaos. *Medium*.
<https://jamaiscascio.medium.com/facing-the-age-of-chaos-b00687b1f51d>
- Coach For Goal. (ไม่มีปีที่ระบุ). BANI WORLD นิยามโลกใบใหม่ ใช้พัฒนาผู้นำองค์กรอย่างไร? *Coach For Goal*. <https://www.coachforgoal.com/blog/topic/bani-world->